

**Kunmadaras Közös Önkormányzati Hivatal
Berekfürdői Kirendeltség Aljegyző
5309 Berekfürdő, Berek tér 15.**

KIVONAT

a Berekfürdő Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2017. október hó 30. napján tartott testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

**256/2017.(X.30.) önkormányzati határozat
Berekfürdő Településképi Arculati Kézikönyvének elfogadásáról.**

1./ Berekfürdő Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyja Berekfürdő Község településképi arculati kézikönyvét (TAK).

2./ A Képviselő-testület megbízza a Polgármestert azzal, hogy az elfogadott TAK-ot az elfogadást követő 15 napon belül rövid, közérthető összefoglaló kíséretében tegye közzé:

- a) az önkormányzati honlapon hirdetményben és**
- b) az önkormányzati hivatalban nyomtatásban,**

valamint küldje meg hitelesített pdf és szerkeszthető digitális formátumban az elfogadásról szóló jegyzőkönyvvel együtt, vagy megküldés helyett szerkeszthető digitális formátumban a jegyzőkönyvvel együtt, mint elektronikus úton hitelesített dokumentumot tegye elérhetővé

- a) a Lechner Tudásközpont,**
- b) az állami főépítészi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal,**
- c) a megyei kormányhivatal járási hivatala építésügyi osztálya számára.**

Erről értesül:

- 1. Képviselő-testület tagjai**
- 2. Molnár János polgármester**
- 3. Dr. Vincze Anita jegyző**
- 4. Potornainé Szűcs Katalin aljegyző**
- 5. Farkas Renáta főépítész**
- 6. Gutman József, 5000 Szolnok, Hunyadi út 41.**
- 7. Irattár**

k. m. f.

Molnár János sk.
polgármester

dr. Vincze Anita jegyző
nevében és megbízásából
Potornainé Szűcs Katalin
aljegyző sk.

A kivonat hiteles!
Berekfürdő, 2017. november 7.

dr. Vincze Anita jegyző
nevében és megbízásából

Potornainé Szűcs Katalin
aljegyző

BEREKFÜRDŐ

TELEPÜLÉSKÉPI ÁRCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOM

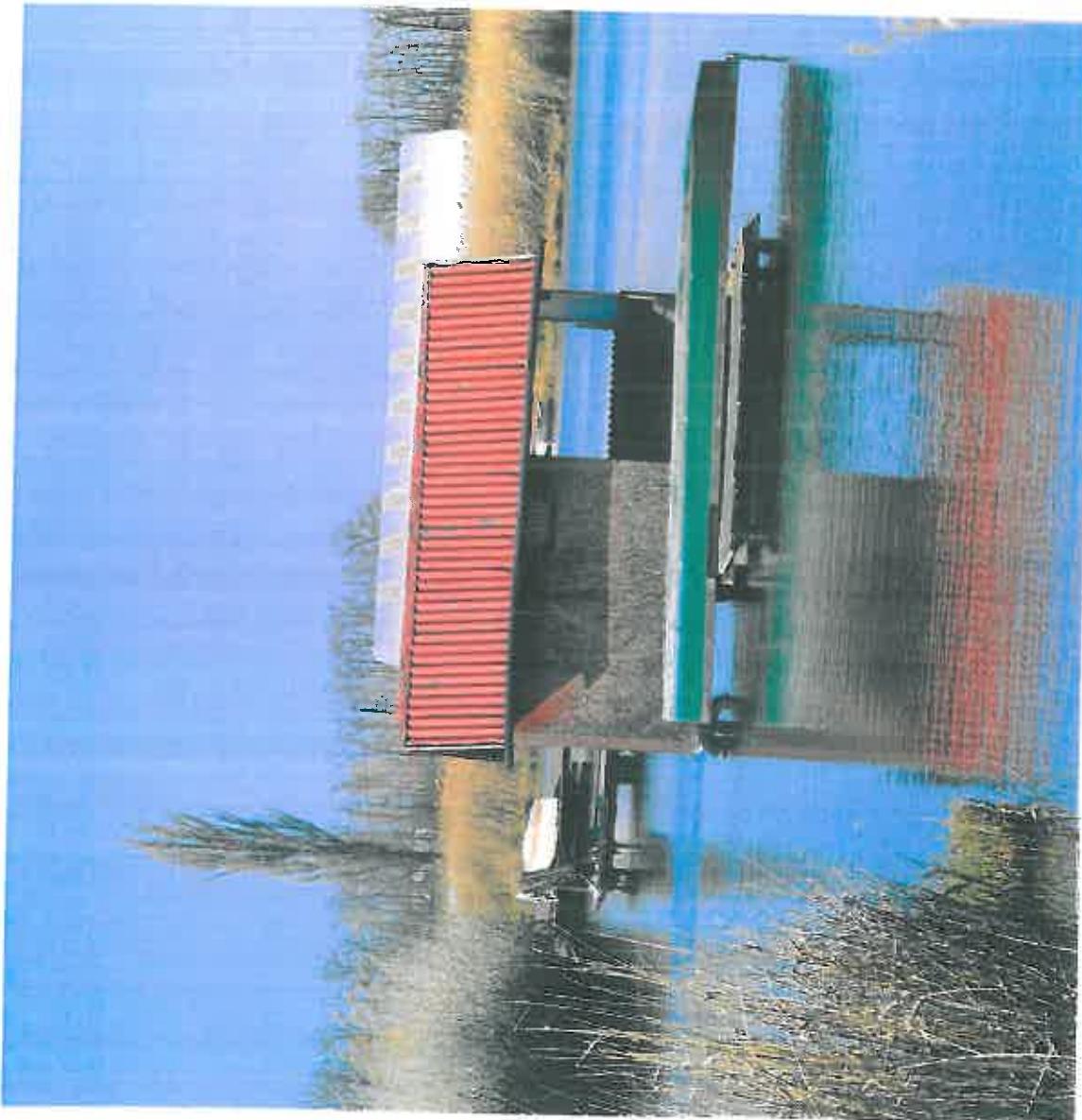
1. Bevezetés 3. o
2. Bereitlendő hemutatása 3. o
Általános településkép, településkarakter
3. Örökségiink:
A településképi szemponttól meghatározó építészeti műemléki, történeti és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településkéni szemponttól meghatározó területök Borsfüredön 15. o
elérő kerakterű területek leírására, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
Településközponti rész
Údúrok
5. Lakóterületek
Beépítésre nem szánt területek 23. o
A településkép minőségi fejlesztésére vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató
a) Településközponti részre, Údúrok, Lakóterületekre,
Magasság, Telohajlásszög, Anyaghazsnálai (színek), Telepítés,
Kerítések, Résszetelek, Közterek, közparkok, utcák
- b) Ajánlások / Beépítésre nem szánt terület
6. Jó példák / ötletek, épített részletek 37. o
ajtók, ablakok, anyaghazsnálai, színek, homlokzatképzés, kerítések, keleték, zárfelületek kialakítása
7. Jó példák / sajátos építményfajták 44. o
sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki tervezések

1 ■ BEVEZETÉS

Tisztelet Oivasó!

Napjaink Európájában már könnyen jut el egyszerű halandó ember is messzi tájakra. Ha nem is a valóságban, de virtuálisan biztosan. Utazásaink során sokszor rácsodálkozunk városokra, parkokra, tágakra, gyönyörködünk bennük, visszavégyünk oda, mesélünk róla az itthoniaknak. Milyen szép, milyen jó lehet olyan környezetben élni! Vajon ki vagy mi teszi ezeket a városokat, tájakat vonzóvá?

A válasz sekretű! Foghatuk arra, hogy az ottani éghajlat mennyivel kedvezőbb, mondhatjuk, hogy könnyű nekik, ezok a települések sokkal gazdagabbak mint roni, de a sivatagban, szegény fölülmények között élők falvai között is találhatunk lenyűgözőket. Vajon mi formálja a településeket éhetővé, szerelei valóvá?

Termézesetesen az cit élők! A település arculatát formáló építkezök, a kertjüket, földjüket művelők igényessége, a közösségi erőssége, a közösségi tűdő, a közösségi értékek önműködése a mindenáron kitűnni akaró, saját céjait a települési érdekek elér helyező egyénivel szemben.

A települések arculata az idő múlásával termesztes módon változik, hiszen minden fejlődés, ingatlanfejlesztés együtter a megérvő természeti és művi örökség megváltozásával. Az igényeket a természeti, éghajlati és gazdálkodási körielmények befolyásolják.

Igy volt ez az elmúlt évszázadokban is. A településkép változása lassan, az előzőek által létrehozott értékekre épülve, szervesen fejlődött. Az Alföldön mintegy 1000 esztendő alatt az egységi házról kialakult a héromsejtű középmagyar házípus. Majd ez a típus együtt fejlődve a városiasodó településsel előbb az utcafront telé bővült egy boltazatos üzlethelyiséggel, majd a polgárosodás igényéhez alkalmazkodva egy utcároni szobával.

A XX. századi közepén azonban olyan, nagymértékű társadalmi, szellemi és szakrális változás következett be Kelet-Európában, amely alapjaiban vetett véget ennek a szerves fejlődésnek. A települések építészetét hagyományra, önmérsékletre támászkodó és takarékkosságor: alapuló fejlesztése töriénelmleg szinte pilanatnyinak számító idő alatt megszűnt. Ráadásul a technika rohamos fejlődésével eltűnt az a korlát is, melyet a csupán helyben található építőanyagok, a rendelkezésre álló építőipari gépek elacsony száma jelentett.

Berekfürdő ebben az időszakban jött létre, ekkor indult a fejlődése, mint üdülfürdők. Éppen ezért nem hasonlítható a hagyományos alföldi településtípusokhoz.

Ria egy faluban minden ház másfélé, a minőséget idegen építészeti elvárok – mediterrán, alpesi, latin vagy éppen minimálisztikus formák „színesítik” – a falukép érdektelenné válhat, és ezzel a falu lakosságának közös öröksége sérül, a közösségi identitás gyengül.

Ez a könyv azra próbál segíteni az olvasójának, a településen építkező, környezetét szébbé tenni akaró embernek, hogy szakmailag alátámasztott, történelmi, építészeti hagyományokra épüli javaslatok megfogalmazásával utat mutat.

<http://www.iranymagyarorszag.hu>

2.

BEREKFÜRDŐ BEMUTATÁSA

általános településkép,

településkarakter:

Fotrás: Sék György. Berekfürdő története

Berekfürdő története, a műtja és a jelene is a vízhez kapcsolódik. Az Első Katonai Felmérés (1763-1787) készítésakor még nyoma sincs településnek a Karcag és Kunmadaras közötti területen. A műhold felvételeken még ma is kiraizódik az a völgyzserű nedermásadvány, melyben hajdanán a Tisza hőmpolygött, egészen addig, amíg a folyó át nem mosta a partot, lefűzve e szakaszt.

A területen található Kunhalmok arról tanúskodnak, hogy a vidék már a bronzkorban is lakott volt. A vizet, a halászat és a földművelés lehetősége, a legrövidebbre alkalmás mezők a későbbiekben is vonzóvá tették avidéket. Györfi György kutatásai

szerint a magyarok a honfoglaláskor egyből birtokba vették, cőt fejedelmi családok száliashelyeként szolgált. A szállácsokból falvak nőttek ki, melyeket a tatárjárás pusztított el.

A néácsokkal átszövő, vízjárította leposokkal, tavakkal várkitői, elnéptelenedett téjra 1240-es évek közepén telepítettek be a kunokat. A kunok letelepedésük után még néhány évtizedig normád élőtől éltek, élızártással fogakoztak. A rendelkezésre álló szűkök területet, a könnyező földék újbóli benépesülése azonban letelepedésre készítette

Első Katonai Felmérés (1763-1787).

őket. Falvak teljesen körülvettek a régi Tisza-márt, az Üllöt, arról azonban nincs tudomásunk, hogy a mai Berekiüröd területén lett volna ilyen, a kunok által lakott település. A török hódoltság másfél évszázadát a falvak között egyedül Kunmadaras élte túl. Az épüszlült falvak területét a redemptíó alkalmával 1745-hen váltotta meg Karcag és Kunmadaras. Üllő és a Berek nagyobb része Kunmadarashoz került, a délkeleti mediterrész és a bereki földek egy része Karcag tulajdonává vált.

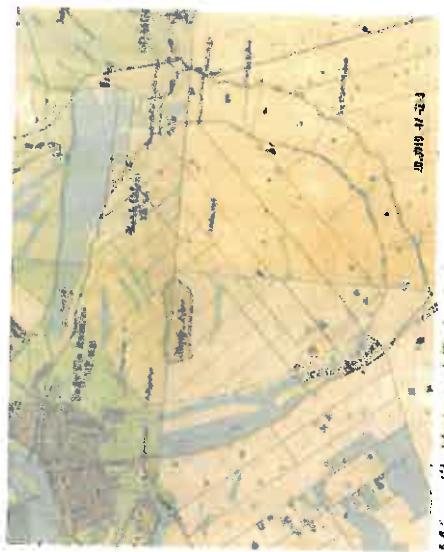
A régi kanyarulat túlnyomó része, ecy kisebb mocsaras részről eltekintve ma

már száraz terület. Kiszáradáse azonban nem köhögő a Tiszai gátak 1846-ban megkezdődő kiépítéséhez, az már sok ével a szabályozás előtt megindult.

A 17. században az Üllői halastóként használták, a 18. század második felére a nagy vízfelület eltűni, az ejmocsarakodás következtében a halászatot felváltotta a csíkászat, majd a 19. század előjére mindenfelé mindenfelé halászati tevékenység megszűnik. A viszszamaradi zsonbékos mocsaras területeken, tudatosan kerülve a szánók és legelők rásítását, megindult az erdőtelepítés, nem nagy eredménnyel. 1785-ben a területet térképező hadmérnökök említették először nem találtak. A 17. században marhatartás és legejtőtés folytott, néhány kaptárakat említnek a leírások. A 18. század végén már megjelentek a tanyák a területen, de az 1920-as években ezek a területen minden összes 5 tanyra állt 35 lakossal.

A karcagi Üllő térsége és birtokosai a 18. század végén

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

A Karcag - Kunmadaras közötti területen, a Tatárújcs nevezetű vasúti megállótól minden összes egy tavaasszai jérváratlan földút vezetett a pusztába.

kezdetek. A fűrás kezdeti nehézségei után Schmidl Eligius Róbert műszaki vezető által irányított munkálatai 1928. január 24-én sikkerre jártak. A felförő termálvíz sok ásványi anyagot hordozott. Az elfolyó vízből létrejött közeli két holdas tóra az elág ideiglenes strandfürdőt Mándoki Imre hozta létre és ő is üzemeltette. 1928 májusában látóból medencé-féleséget építetett, melyet mindenki csak "Fákosér"-nak nevezett.

*A Berékben délibábi vár.
ne csodálkozz:
itt lálik a nyár!
Körmendi Lajos*

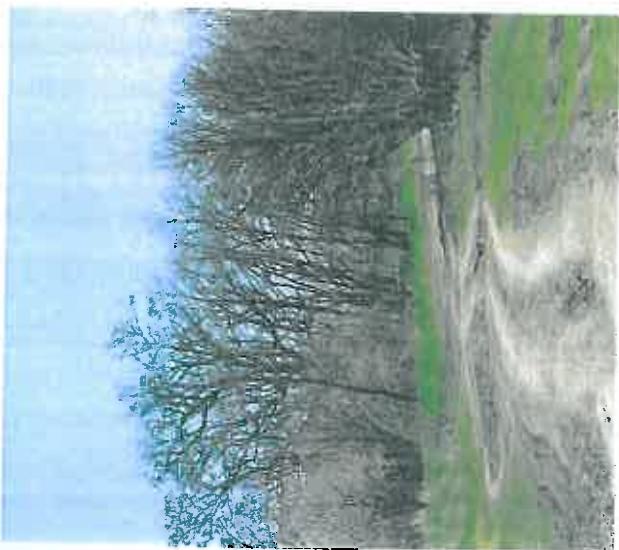
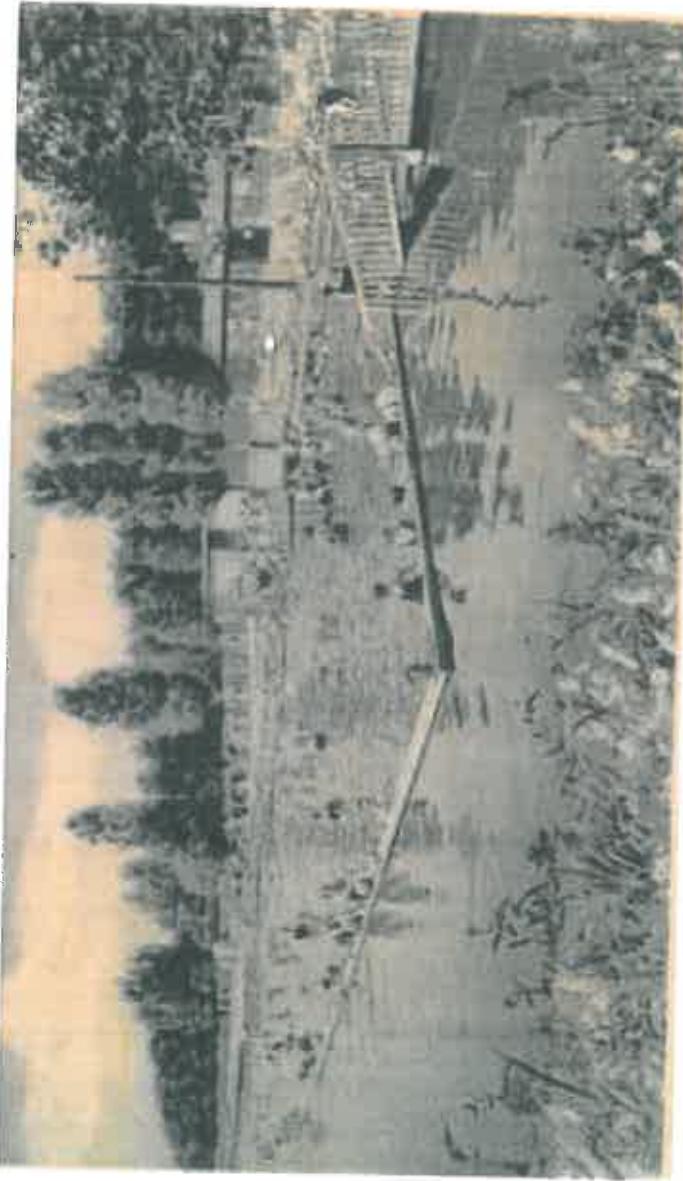

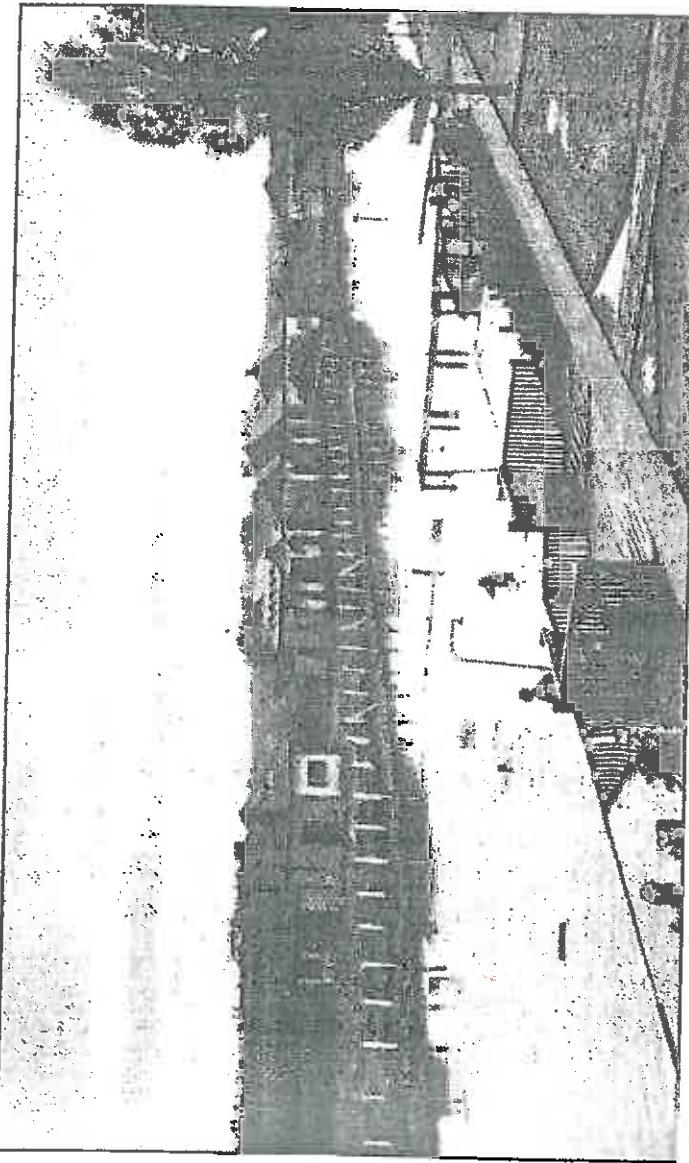
Foto: Farkas Renáta

A változások viszont hihetetlen szíversacággal követték egymást. A geológusok ígyelme az 1920-as években az Alföld felé irányult, mivel úgy véltek, hogy itt gazdag szénhidrogén bázis található. 1925-ben Pávai Vajna Ferenc főgeológus vezetésével kutatásokat

1929 tavaszán a karcagiak és a környékebeliek hada kereste fel a gyógyító erejű "csodaforrás". Az első állandó strand tervezben a "fákosár" medencé mellett deszkából pénztár, várakozó és kabinoik is szerepeltek, melynek a júliuszi nyitásra már nagy része felépült.

Ebben ez évben tovább fejlődött a fürdő. A vasbeton medencén kívül 10 káddal egy épület, hidegvizes zuhanyn, vendégfürdő és cukrászda is létesült. 1934-ben a ló mellett már 48 telek elkelel, egy évei később pedig megnyitott Berek 20 szobás szállodája.

A villasor az 1930-as évek végén

A harmónicas évek végére a gyógyvíz már országos hírnévre örvendett. Egyre több villa épült Berekben.

Hat miniatűr szálloda várta az ide látogatókat, valamint 42 szobás magánvállalkozói szféra, igaz szerény komforttal.

1936-ban téglajárdá épült a karcagi úti gyógyfürdő. 1940-ben üveggyár létesült a Berekben. Ebben az évben egy vasbeton vályú építésével megoldották a "cseurgálék víz" elvezetését is a falu szélétől a Karcag-Kunmadaras út mellett áscott 12 km-es csatornába.

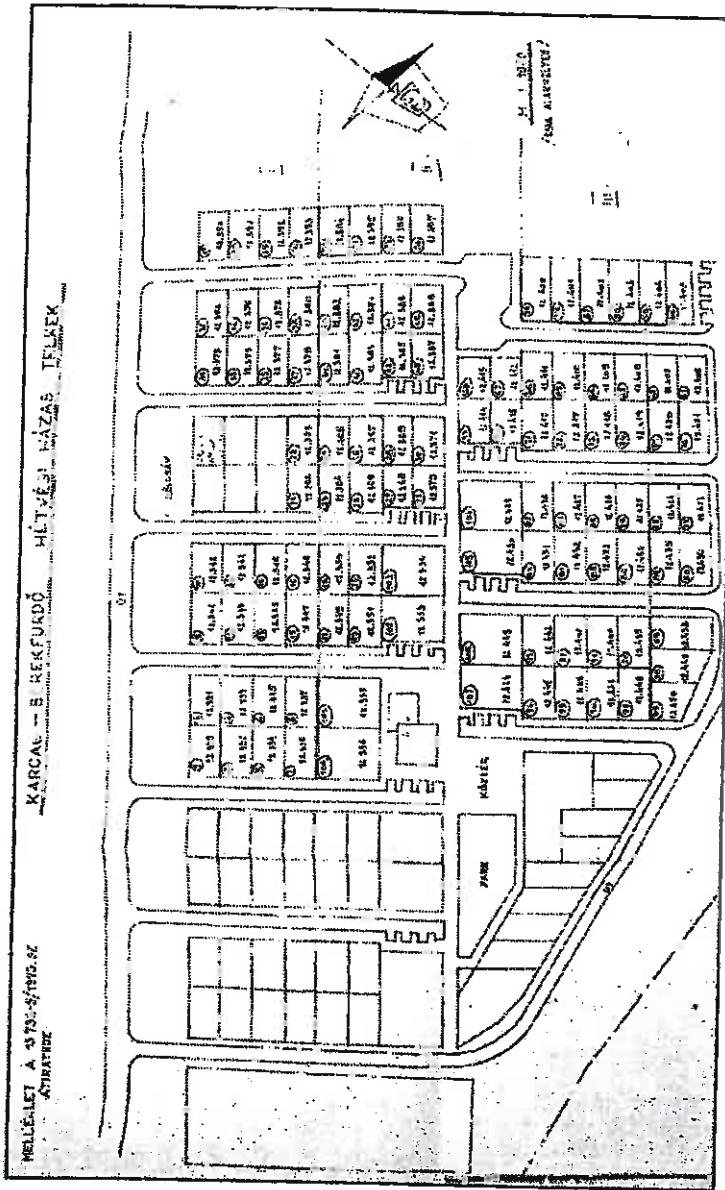

Foto: Farkas Renáta

A 60-70-es években a fürdő fejlesztése leállt és a településre vált vidékkel kezdte el fejleszteni a város.

A nyaralók gombáinak szaporodtak, egyre többen ismerték fel Berek gyógyvizes adottságait.

A hétvégi házas telkek térképe 1973-ból

3

ÖRÖKSEGÜNK

Szöveg: Farkas Renáta
Fotó: Farkas Renáta

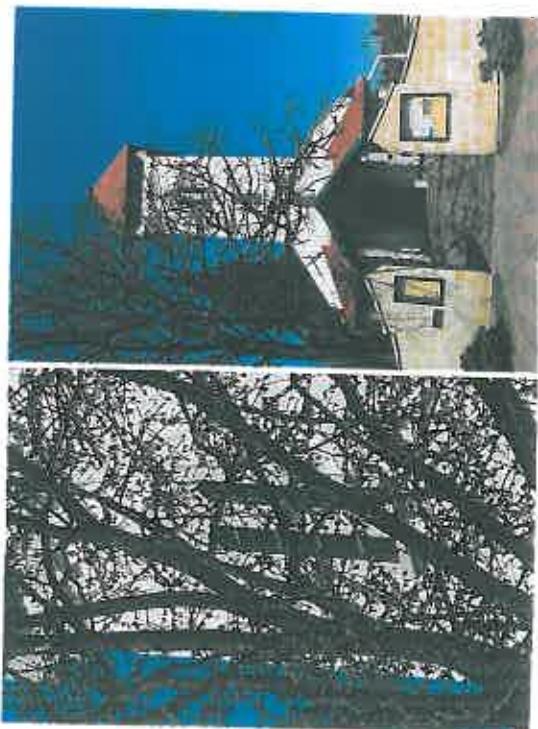

Római katolikus templom
(helyi védelem)

A Szent László király titulusú templom 1943-ban épült Dr. Crosz Péi lelkész támogatásával, aki felismerte, hogy az akkor még telepnek nevezett Berekben előbb-utóbb új településrész épül. A katolikus egynázközösség 1940-ben vásárolta meg a területet, ahol 1942-ben kezdték meg a templom építését. A templomhoz egyházi üdijőszobák is tartoznak.

Református templom (helyi védelem)

Bihari Letván lelkipásztor 1939-ben kezdte meg egy templom és egy két tantermes iskola megépítésének szervezését. Az egyházközsg 1941-ben nyitott be pályázatot, melyre 1943-ban érkezett kedvező válasz. A telket Ökrös László adományozta a közösségnak. Bár a templom alapkövét Bihari István Bácsy Imre kőműves, Dusa István egyházi gondnok és egy lakos jelentette 1943 őszén lette az alapkővel, a háború viszontagságai miatt templom nchezén épült és bár 1946-ban birtokba vették, harangjá csök 1948. október 17-én került a helyére és szólalt meg.

Műjutunkat idézik a modern
köztéri alkotások is.

12

Strandfürdő panziója (helyi védelem)

Üveggyári huta (helyi védelem)

1938-ban egy budapesti vegyészmnök, a későbbi Kossuth-díjas Vercss Zoltán (1901-1964) üveggyárat létesített Karcag határában, amely elég néhány éve szűnt meg. A fátyolüvegeiről híressé vált termékeit ma ellenőriz kiállításban a bereckfürdői galériában láthatják az érdeklődők.

Egyedülálló gyurgyálag telep
(helyi védettem)

A falu különlegességének számít gazdag madárvilága. Az érdeklődők megfigyelhetik a darvak vonulását, májusbeli augusztusig a gyurgyálagok életét. Emellett rétisások, kerecsensólymok és fekete gólyák is láthatók itt.

forrás: <http://www.berekturdo.com>

4.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK BEREKFÜRDÖN

*eltérő karakterű területek lehatárolása,
a településkép, arculati jellemzők és
településkarakter bemutatásával*

Szöveg: Farkas Renáta

Foto: Farkas Renáta

Üdülhözás településrész

Lakóterület

Településközponti terület

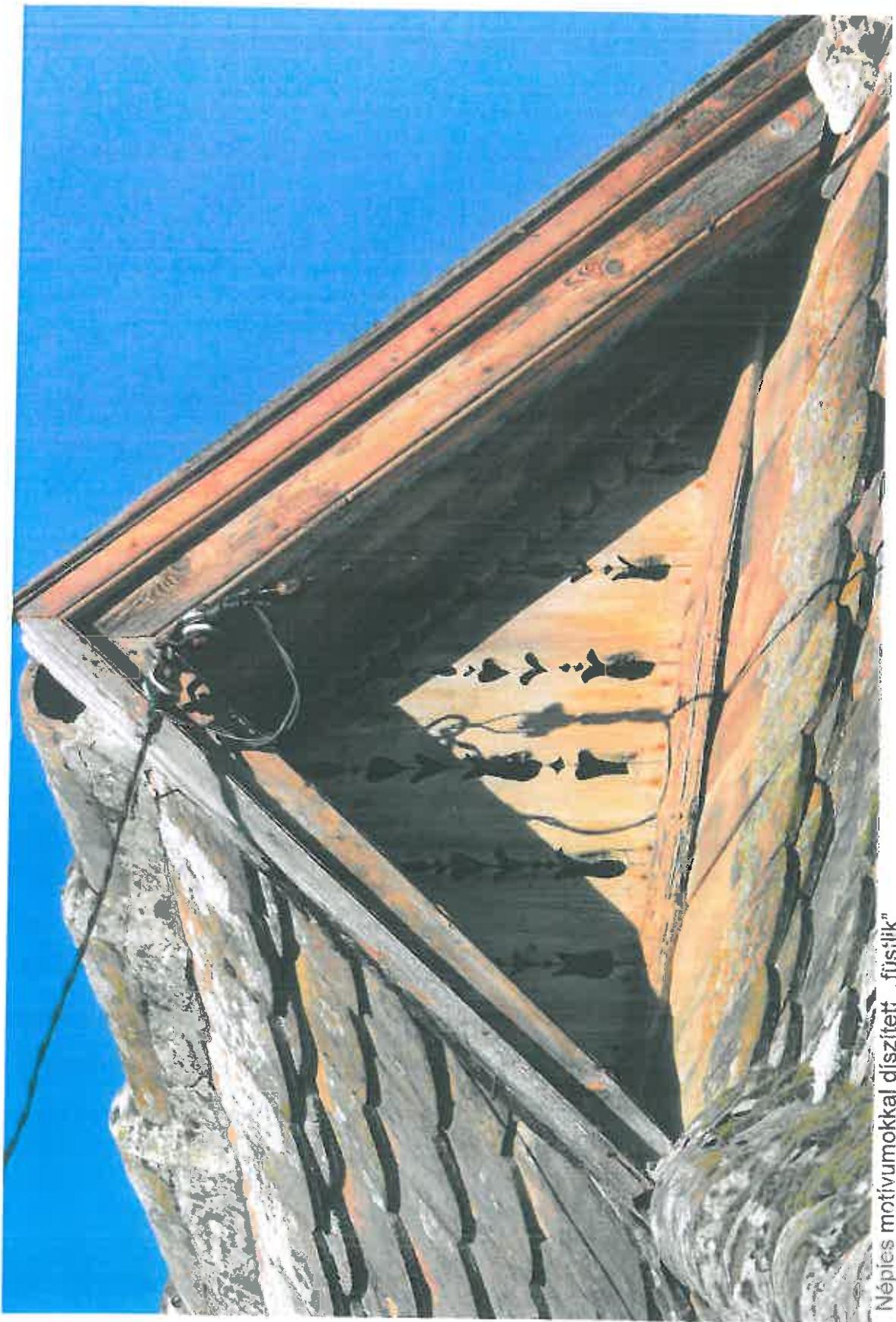
A terikép OSM alaptérképre EXGIS-i
programmel készült

ÜDÜLŐHÁZAS TELEPÜLÉSRÉSZ

Berekfürdő létrejöttét az itt felszínre törő termálvíznak köszönheti. A kutatófúrások következetében felszínre törő viz tavakat hozott létre, melyet hamar felfedeztek a környék településeinek lakói. A településen található üdülőterületek töbő építési időszakban jöttek létre.

A fürdő létrejötte után az első épületek a 30-as évek közepén, közvetlenül a fürdő mellett épült üdülők voltak. Az abban az időben e területen kiosztott kicsi telek, szabályos vonalú, szűk utcácskák ma is megvannak. Az épületek között eredeti formájában megmaradt nyaralót szintje nem is találunk, azok mindenkoruk átépült, kibővült az idők folyamán. A területen sétálva ezonban egy-egy eredeti, megörökítő, példaként használható részleten még megakadhat a szemünk.

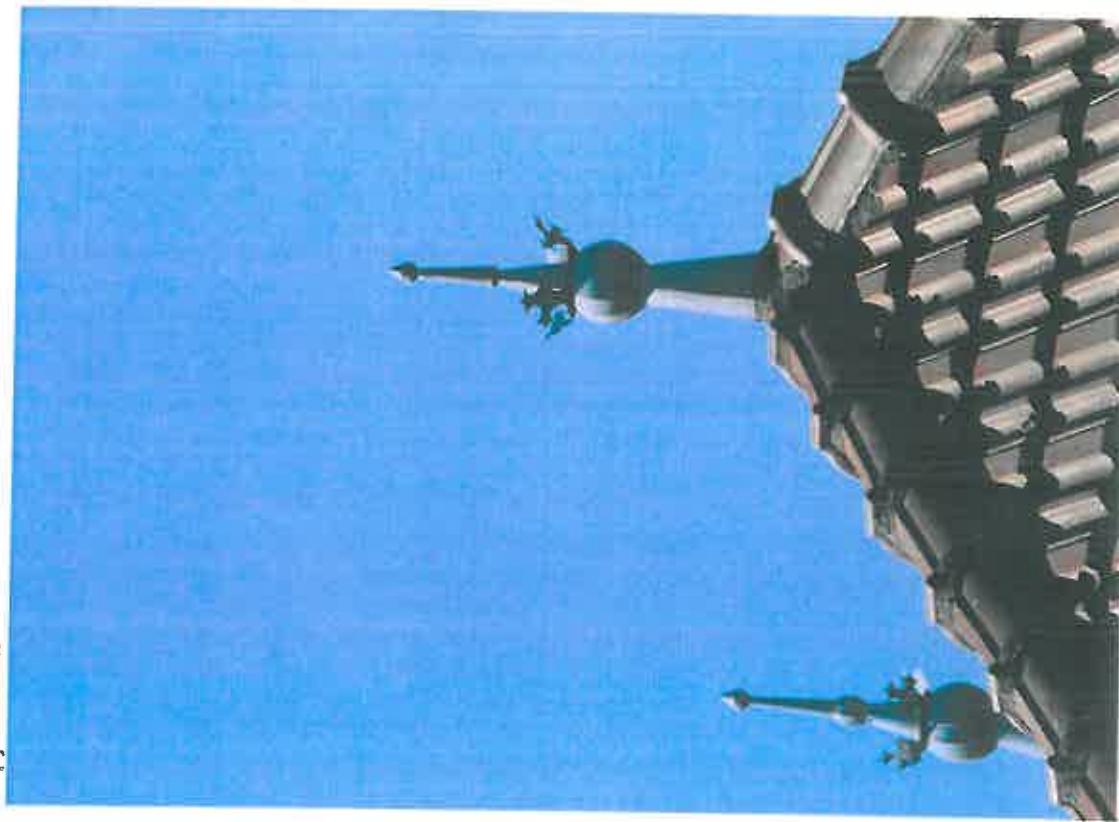
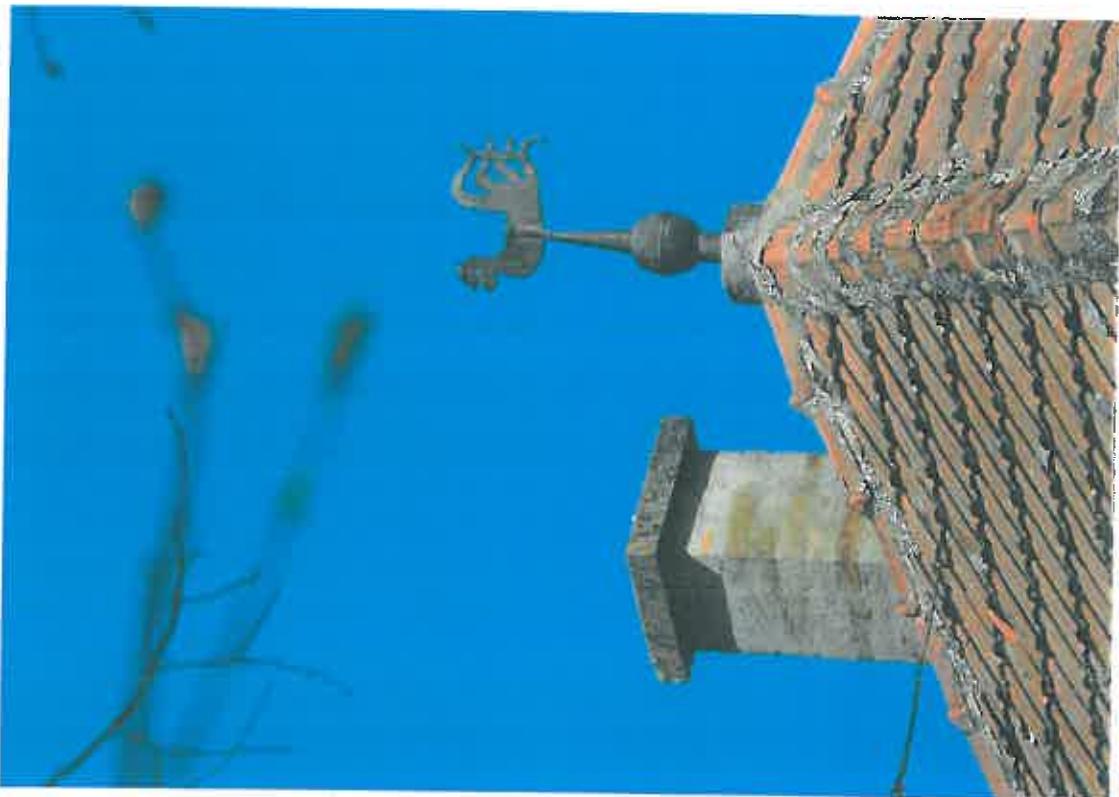

Népies motívumokkal díszített „füstlik”

szétk:

A műtők:

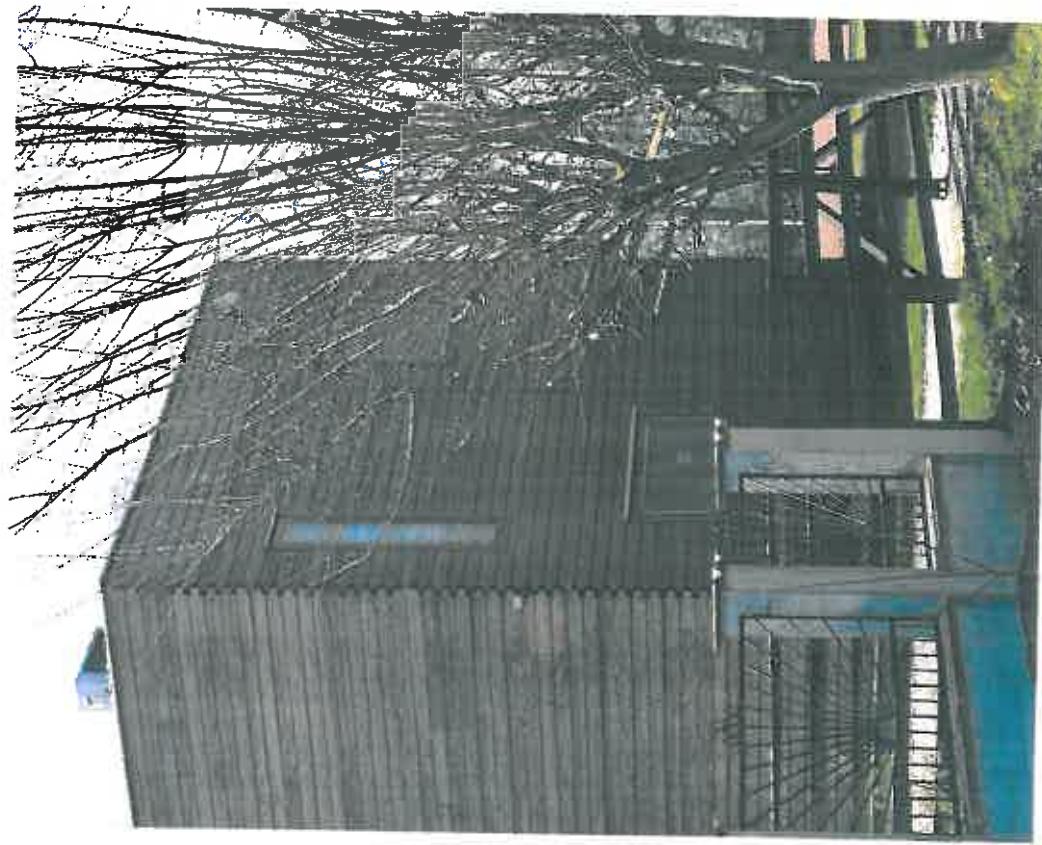
Napjainkból:

A település déli részén a 70-es évek elején osztottak üdülőteleket.

A település keleti részének üdülőterülete épült be legkésőbb.

TELEPÜLÉS- KÖZPONTI TERÜLET

Berekfürdő központi területe laza hatalmas zöldfelületek, parkok és szóróban meiyekbe elhelyezésre az épületeket. A központi területet átszelő út mellett végighúzódó park egységeit csak egy helyen töri meg egy abba beékelődő épületcsopott.

Elsősorban intézményeket, vendéglátó és szállíshelyeket találunk a központban.

A földszintes épületek mellett megijennék az egy- és kétemeletes, tetőter-beépítéses szíllodák is. Mivel Berekfürdő gazdaságában elsődleges szerepe van a turisztikai szolgáltatásoknak, különös figyelmet kell fordítani a településnek e részére. Mind az épületek és funkciók összhangjára, a parkok igényes kialakítására. Nem elhamonyagolható a közterületeken megijelenő utcabútörök egységes

kialakítása, a szobrok, műalkotások jelenléts. Különös figyelmet kell fordítani a különböző reklámok, tájékoztató felületek utcabútörökkel megijenésére, kialakítására.

LAKÓTERÜLET

Berekfürdő lakóterülete önmagában is felosztható különböző karakterű területekre. Építészeti szempontból azonban a különböző karakterű területeken hasonló elvek szerint ajánlott megjelölés a tervezésnek.

A lakóterületen belül két jó! elkülönítő karakterű terület van. Nagyobb részt oldalhatáron álló földszínű lakóépületekkel beépült ingatlanokat találunk itt. Előír határozottan siklónál a Móricz Zsigmond utca ikerházas, illetve emeletes, társasházas beépítések.

5. ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

a települések minőségi formálására vonatkozó ajánlások.
Építészeti útmutató

Szöveg: Farkas Renáta, Ábrák: Lechner Tudásközpont. Abragyútemény

Bár Berekfürdő településkarakter szempontjából több részterüleire osztható, a különböző területekre vonatkozó építészeti ajánlások javarenszti meggyeznek. Éppen ezért ez a kézikönyv a mindenhol településre egyformára vonatkozó ajánlásokat egy fejezetben mutatja be.

Településeink arculatának kialakításakor talán nem is a szépség a cél, hanem a harmónia megteremtése. Hiszen megfigyelhetjük, hogy a környezetéből kiemelt, csak önmagában vizsgált és szépnek tartott épületeket mindenféle kontroll nélkül egymás mellé helyezve bizony könnyen zákkalott utcaképet kaphatunk. E fejezetben olyan ajánlásokat próbálunk megfogalmazni, melyek a célu kitűzött harmónia teremtését szolgálják.

MAGASSÁG

Berekfürdő területén, a lakó és üdülőterületeken az épületek jellemzően földszintesek, többször tetőr tetejér bemelegítésekkel. Viszonylag kevés helyen, de találhatók a környezetből kirívó, emeletes épületek is. A település központi részén, ahci az intézmények és az idegenforgalmat szolgáló szállodák

találhatóak, természetesen a több szintszámú épületek is megjelennek.

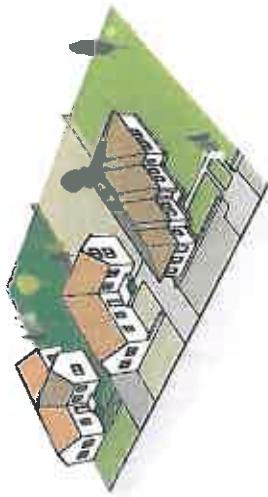
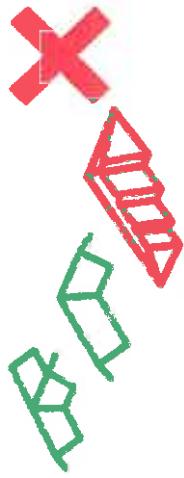
A harmonikus utcakép megőrzése, illetve kialakítása erőkében az újonnan épülő épületek magasságát a környező hegyeshöz igazodva kell meghatározni. A túlságosan elérő magasságú épületek meghonják a házak harmonikus ritmussát.

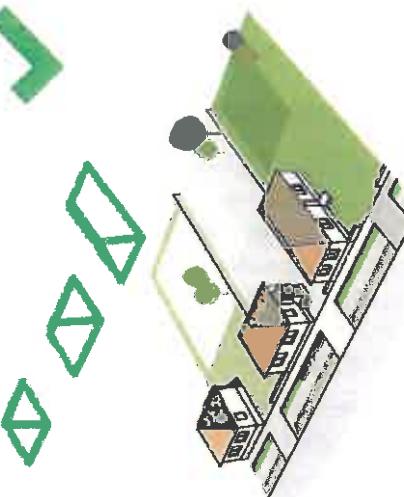
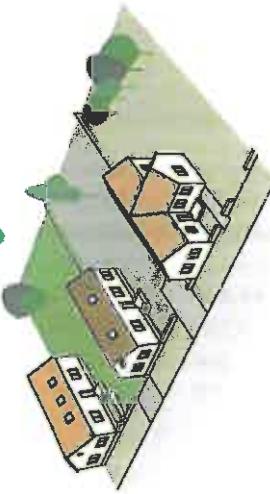
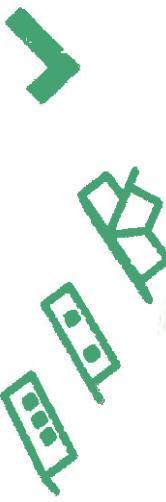
TETŐHAJLÁSSZÖG

Berekfürdő ma már mindenáron településrészben vegyes képet mutat: az épületek tetőformáját illetően. A hajdan talán egyforma tetőidomú épületekkel kialakított utcák az idők folyamán elvezetnének egységes képüket. Az utcára merőleges gerincű tetők mellett megjelentek az utcaival párhuzamos kialakításúak, a sátorítós és az összetett formák is. Emiatt nem lehet határozni az egyik, vagy másik formát megijtő követendő példának. Az új épületek tervezésénél a szomszédos épületekhez igazodó tetőforma kialakítása a követendő.

Oromfalas, utcára merőleges gerinctű épületek közé sem a sátorítós, sem a tördelt, „mediterrán” tetőforma beékelése nem kívánatos.

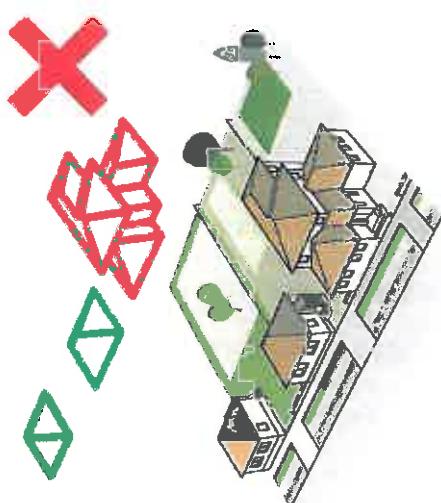

Az oromfalasán kialakított, agyszerű nyeregtetős épületek melléit idegenül hat a kontyot kialakítású, tördelt tetőforma.

A fenti nemutatott példa jól ábrázolja, hogy megfelelő épületeirények esetén harmonikus utcakép alakítható ki abban

az esetben is, ha a szomszédos épületek tetőgerincének irányába elterő.

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A településen még mindig a hagyományos építőanyagok, a visszafogott színek használata a legelterjedtebb. Az utcákon sétálva gyakran találkozunk azonban vákuolt falú épületek közé békékeiőödit faházat, fémlemez kerítéssel és egyéb, a környezetétől idegen megjelenésű építészeti megoldásokkal. Berekifürdő területén a visszafogott színvilág, a hagyományos építőanyagok (téglák, cserép, fa, stb.) használata ajánlott. Nem javasolt a kifívó színű, feltűnő homlokzatszinezés, a rikító színű fémlemezek alkalmazása sem az épületeken, sem kerítésként.

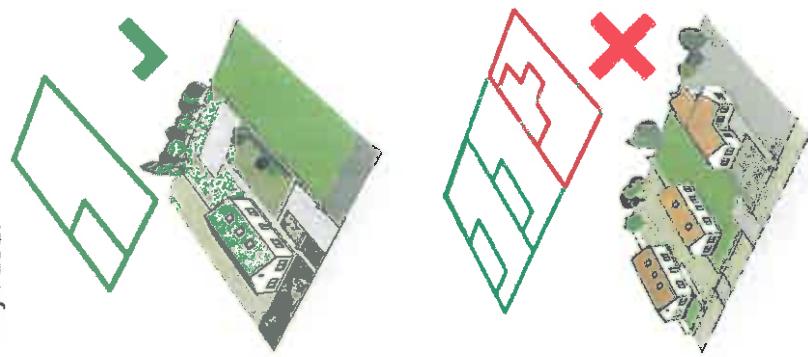
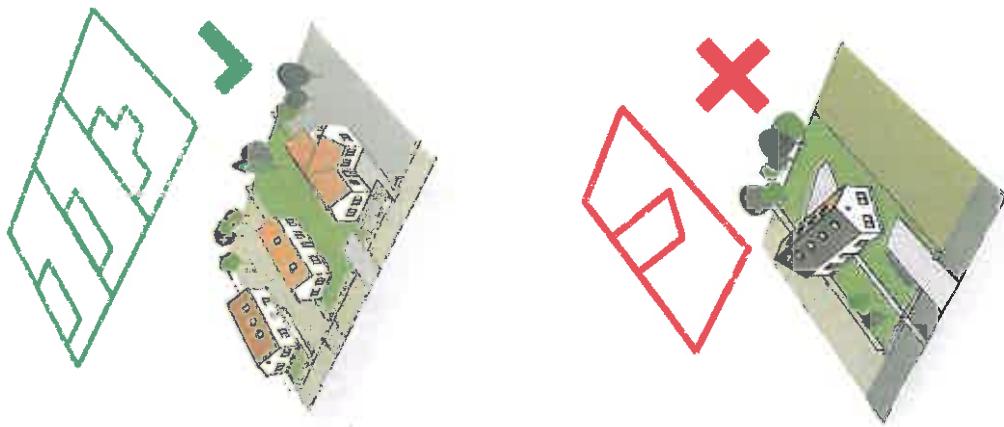

Foto: Tarjányi Gabriella

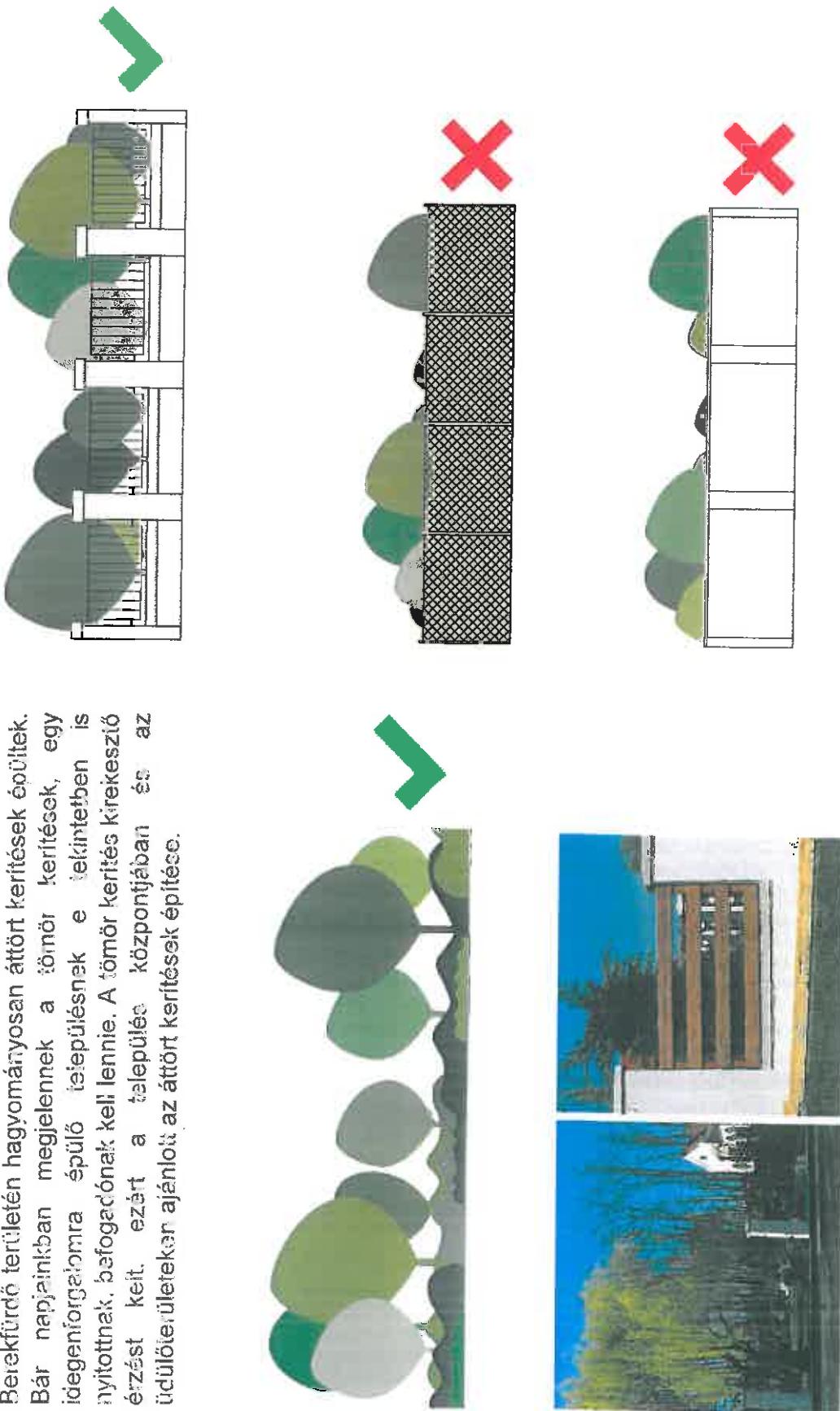
TELEPÍTÉS

Berekfürdő területén az épületek a telekháterekhoz igazodnak, azokkal párhuzamosan helyezkednek el, jellemzően azonos előkerék megjárásával. Az utcák harmóniáját meghatározza az épületek elhelyezésének ritmusa. Ezt a ritmust megtöri a többiek törlő előkeri kialakítása, vagy a telken belüli szabálytalan elhelyezés.

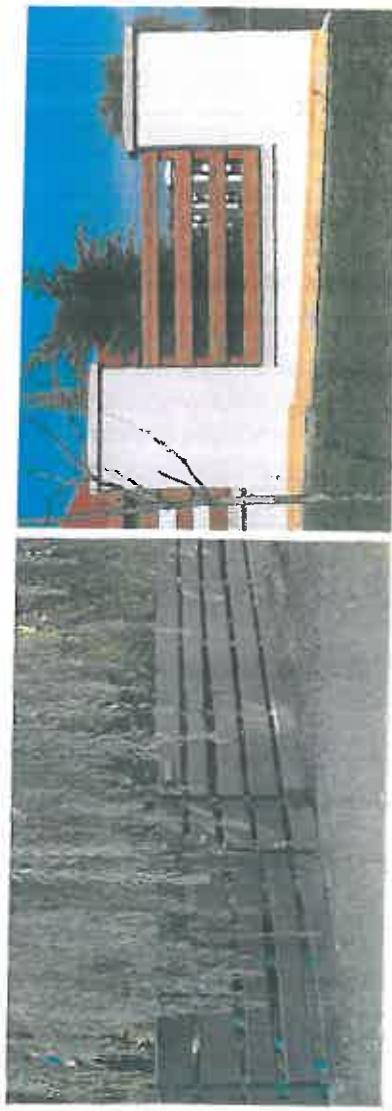
KERÍTÉSEK

Berekfürdő területén hagyományos áttört kerítések előültek. Bár napjainkban megijennek a tömör kerítések, egy idegenforgalmra épülő településnek e tekintetben is nyitottak, befogadónak kell lennie. A tömör kerítés kirekesztő részét ezért a település közponjában és az üdülőterületeken ajánlott az áttört kerítések építése.

A kerítések áigondolt kialakítása, gondos megtervezése nélkülözhetetlen feladat. Kialakításában, színlálgációban illeszkerdnie kell a mögötte álló épülethez és az öt befogadó utcaaképhez.

A hagyományos anyagok mellett ne feledkezzünk el a növényzet alkalmazhatóságáról sem.

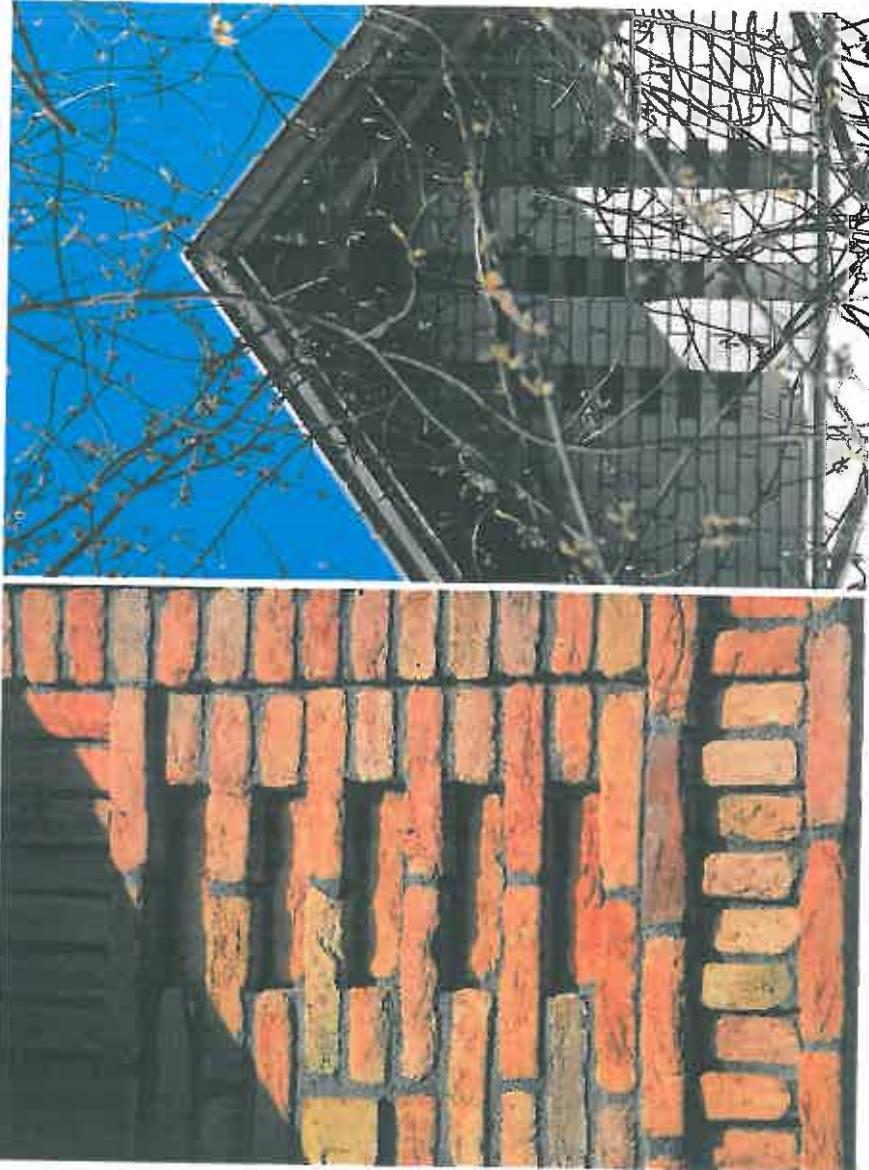
RÉSZLETÉK

Berekifürdő nem rendelkezik évszázados múlttal. Kialakulásakor néhány idők jártak, ami az építésre is kihatott. A harmincas évek építészeti elmeivel már csak ritkán találkozhatunk.

Ezeknek az elemeknek a megtartása, az új épületekre való átörökítése javasolt.

A településen, több épületen is található téglahurkolat, melynek jólékos plasztikája izgalmas megjelenést ad a homokszatoknak.

Fotó: Tarjányi Gabriella

KÖZTEREK, KÖZPARKOK

közterületek településképi útmutatója

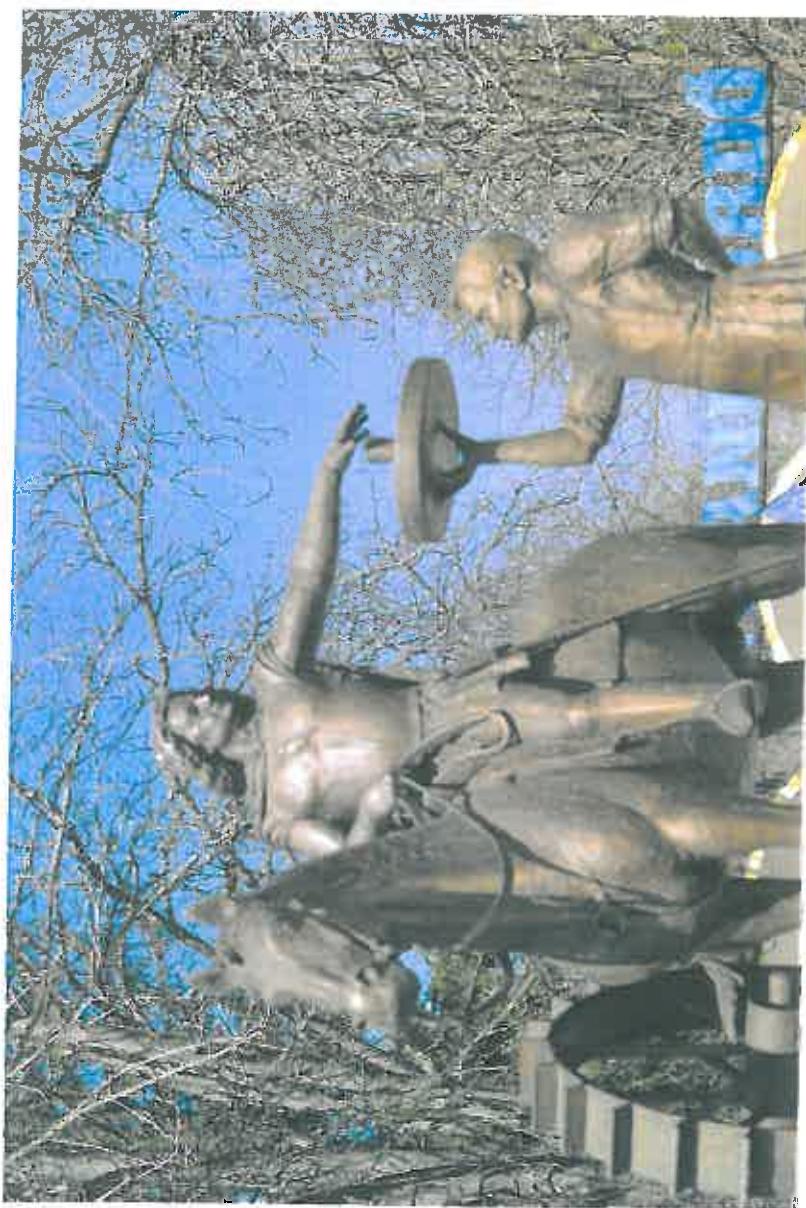
A település nagy kiemelésű közterülettel rendelkezik. A parkok kialakításánál figyelemmel kell lenni azok használatára. Fontos szempont, hogy az itt megforduló látogatókat végigvezesse a területen, lépésről lépésre játnivalóval, érdekkességgel szolgáljon. Kiemelt helyeken biztosítson pihenésre, nézelődésre lehetséget.

A települések közterületeinek kialakításának gondozottságának nagy szerepe van az ott élők, oda látogatók élhetére, hargulatára. Emellett hű képesset és teljesítményt hoznak a település lakóhelyükön, való viszonyukról, lokálpatrotizmusukról.

Berekfürdő esetében kiemelt szerepe van a közterületek arculatának, hiszen jelentős turistaforgalma meghatározó a település életében.

Az utcabútorok esetében törekedni kell az egységes megjelenésre és a gondos karbantartásra.

Berekfürdő központi területén sok, henguiatában egymáshoz illeszkedő rövűalkotás található.

Nagyon fontos szempont van a közterületek burkolatainak is. Esztétikai megjelenésük mellett funkcionálisan is meg kell felélnüük. Fontos, hogy szerkezetük, kialakításuk könnyű mozgási lehetőséget biztosítson az idős, vagy mozgásukban korlátott embereknek is. Megfelelő műszaki kialakításuk, gondos karbantartásuk nem csak a használatakat segíti, de élettartamukat is megnöveli.

UTCAK

A település megjelenésének fontos eszköze a növényzet. A fák, virágok kiütése előtt gondosan mérlegelni kell a településképi szerepüket.

Az okosan elhelyezett, színes virágok, növények eterelhetik a figyelmet az építésszabály megtörőjelezhőtő, nem megfelelő ponokról, vagy éppen ellenkezőleg, ráirányíthatják a figyelmet a szépségre. Akárcsak a telepítés központi területen található parkokban, a lakó és üdülőterületek esetében is fontos a növényzet kialakítása. Az egységes fásorok végigvesznek a szemet az utcán, a telkenkent különböző fajtájú és méretű fák megakasztják a tekintetet. Javasolt az utcákból egyformá fajtájú fák egy időben való telepítése.

35

AJÁNLÁSOK / BÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

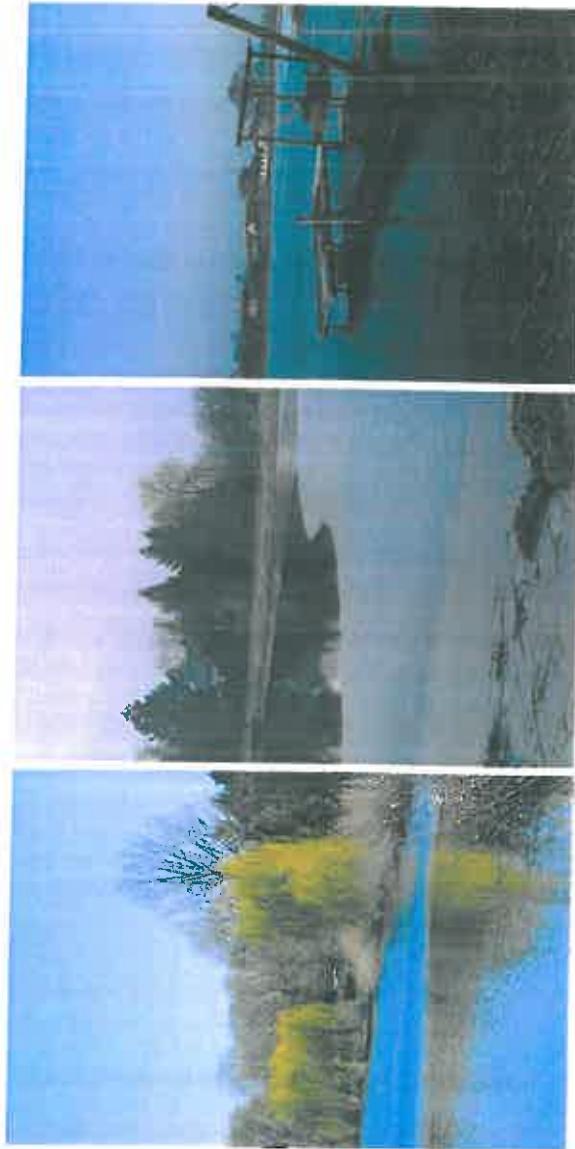
a településkép minőségi formálására
vonatkozó ajánlások: építészeti
ítműszertő

Berekifürdő kiterjedt, értékes parkjai mellett bel- és külterüeli tavakkal is rendelkezik, melyek megíratározó, bár még nem teljesen kihasznált területei a településnek. Természetközeli állapotuk megtartása, mégis intenzívbelő bevonásuk a telejülés életébe a közeljövő fontos feladata.

A tavak mellett stégek kialakításkor a horgászok mellett a csupán pihenni vágyóknak is helyet kell adni.
<http://blog21.hu>

A tavak körülől növényelelőttetőjével az Alföldi e jellemző fajok kiválasztása. A sétányok kialakításánál a virágok és árnyat adó fák elhelyezésének megtervezése mellett fontos az arra járók kényelméit szolgáló pavilonok kialakítása is.

<http://atermeszetszertelete.network.hu>

6.

JÓ PÉLDÁK /ÉPÜLETÉK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornákok, anyaghazsnálat, színek, homlokzatképzés) kritikák, kertek, zölfelhelyek kialakítása
Szerző: Farkas Renáta

A régműiből épült, hagyományos épületeink az icő műlásával erkölcsileg és műszakilag is ellavulnak. Különösen igaz ez a lakóépületekre, melyek az Alföldön hagyományos, gyakran alapozás nélkül vályogból épültek. Földműket fából készítették, tetőhéjazatuk eleinte nád, majd cserép volt. Hiába a törekvés, hogy eredeti állapotukban megőrizzük őket, na felújított általapotukban nem tudunk funkciót adni nekik. Éppen ezért néhány épület tajházként, múzeumként való

megőrzése mellett a legfontosabb istrágiáit a hagyományos épületek legalább részben történő megőrzése, az értékes építészeti részletek átvörítése, a településre jellemző utcakép megtaradásának biztosítása.

Forrás: <http://info.szolnok.hu>

Ferras: <http://szolnok-taban.blogspot.hu>

Szolnok Tabán

A régi hagyományos épületek esetében - főleg azokon a helyeken, ahol még több ilyen néz is található az utcában - törekedni kellene a négy meglévő épületek, épületrészek megőrzésére. Esetükben a tulajdonosok megváltoztott igényei gyakran felvetik a bővítés szándékát. A hagyományos, utcára merőleges gerincű lakóépületek bővítésére többséle, a település karakteréi megörzü lehetőség van. Ilyenek pl.:

- kereszszárny hozzáépitése az utcafronti homlokzattól visszahúzva úgy, hogy a bővítés az utcaképet, az épületek ritmusát lehetőleg ne változtassa meg jelentősen,
- hozzáépités a régi épület részleges bontásával, úgy, hogy az utcafronti épületrész megmaradjon, a bővítés az udvari részen épüljön meg,

- amennyiben az épület szerkezete lehetővé teszi, tetőterbe építéssel is bővíthetők az épületek. Ebben az esetben a tetőtéri ablakokat úgy kell kialakítani, hogy a tetőforma jellegében ne változzon.

Új épületek építése, illetve a meglévő épületek átalakítása, bővítése esetén az építészeti karaktert meghatározó elemek átörökítésére kell törekedni. Ezek a következők:

- a hagyományos épület tömegének arányai, a hagyományos épület fömegalkíása,
- a hagyományos utcai homlokzatképzés részletei, a hagyományos méretű és osztású ablakok,
- a hagyományos anyag és szín használata.

A hagyományos tömegképzés, formakincs átörökítésére több jó példát is találunk.

Forrás: <http://epiteszforum.hu>

A szolnoki Tabán régi halászházai az idők folyamán műszakilag elavultak, tönkrementek. A terület újjáépítése során a tervezők mind településszerkezeti, minden építészeti szempontból nagy figyelmet fordítottak arra, hogy átörökítsek a Tabán eredeti hangulatát. Ennek érdekében megírtották az utcaháizat szabálytalan, gibrigurba vonalvezetését. Az épületek bár méreteikben, léptékükben, nagyobbak az eredetileg itt állóknál, arányukban megfelelnek szoknáik.

Lakóépület a szolnoki Tabán területén / Ámosdi Árpád, Csendes Monika, Pölös István

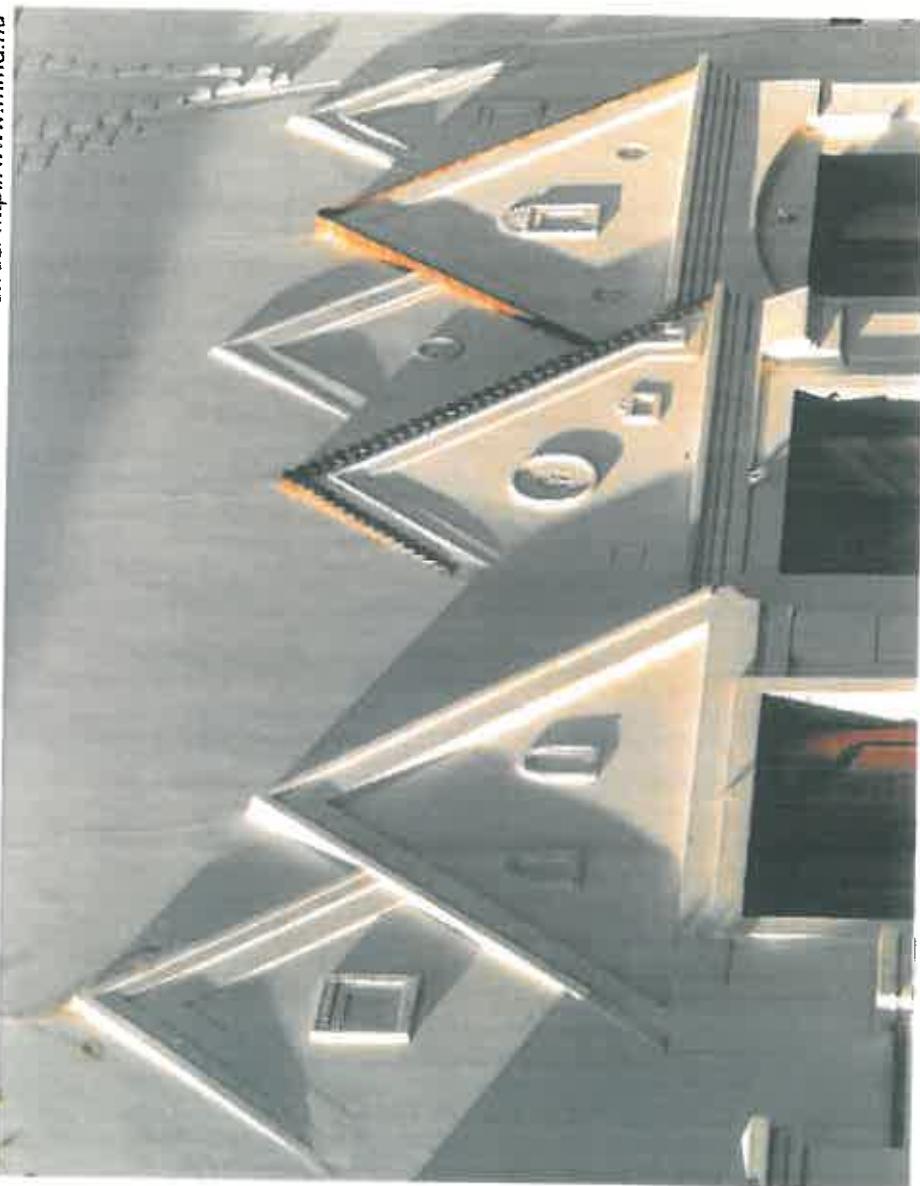

Most

Régén

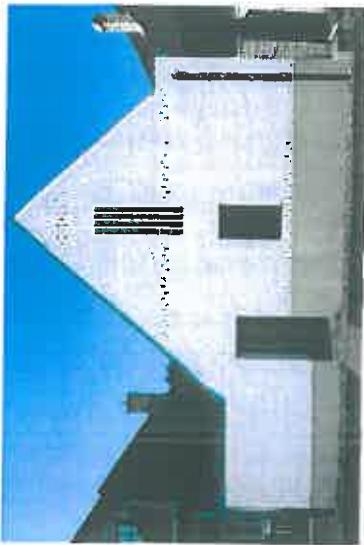
A Makovecz Imre által tervezett Mogyoró-hegyi Mocsai-tanya sokkal egyértelműbben idézi a multai, építő szigmás mellszéjét, illetve jövővel.

Makovecz Imre / Lendva színház

Forrás: <http://www.mma.hu>

Lakóépület homlokzata a Zagyva felől. Bár az épület teljes mértékben a XXI. század építészeti megjelenését hordozza, múltba való kötődése vitathatatlan. Az épület arányai, nyíllászáróinak méretük, színhasználata és homlokzati felülete minden a régebbben itt lévő halászházak építészeti karakterének átörökítési.

Forrás: <http://enitesforum.hu>

Sajnos az elmúlt évtizedekben több természetű és egyéb katasztrófa is rákényszerített településeket tejes településrészek újjáépitésére. Két olyan példa is van, ahol a tervezők a hagyományos építészeti elemekhez visszanyúlnak, a múlt értékeit átörökítő beépítést hoztak létre.

Az egyik példa Tákos tiszai árvízben (2001) elpusztult településerészterek újjáépitése.

Forrás: <http://nudashazs.sulinet.hu>

Egy, a régi csűrök hangulatát idéző XXI.
századi épület.

Hernád közösségi ház / Balázs Mihály
Forrás: <http://építészforum.hu>

Egy régi csűr hanqulatát idéző XXI.
századi épület.

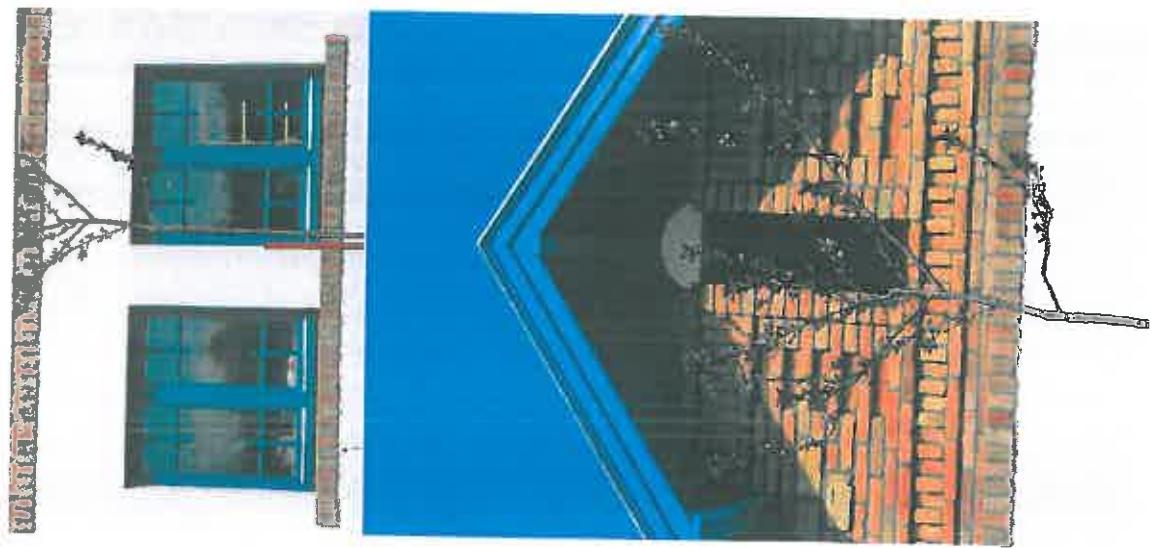
Berekfürdő régi épületei között még felfedezhető néhány, a települési lakóterület létrejötékor épült lakóépület. Eredeti formában törtenő megőrzésük, hasznosításuk azért fontos, mert a település rövid története ellenére kevés eredeti formakincsű épületet mondhat magáénak.

A településen több jó példaként szolgáló épület is található. Ezek közös jellemzői az áranyos homlokzatok, a megfelelő tömegkepzés, ezinek, hurkoiataik egyediségük mellett is illeszkednek az utcaképhe. Nyílászáróik kialakítása, színe, osztásai, homlokzatokhoz viszonyított arányai átgondoltak, harmonikusak.

42

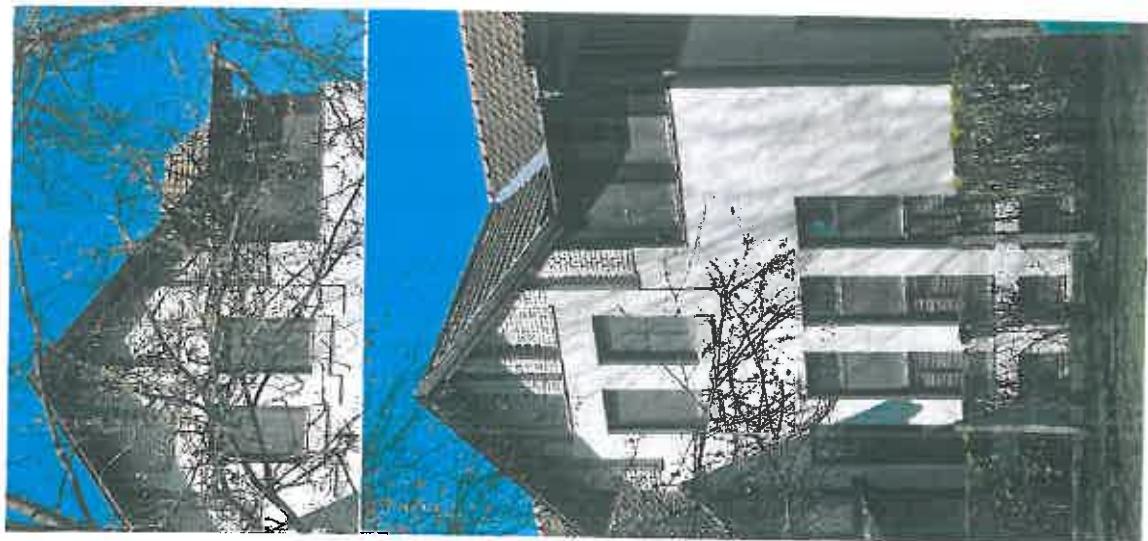

A viszonylag nagy tömegű épületek kellemtelen megjelenése a tetőformá tagolásával, a homlokzaton alkalmazott anyagok és színek célszerű megválásztásával biztosítható.

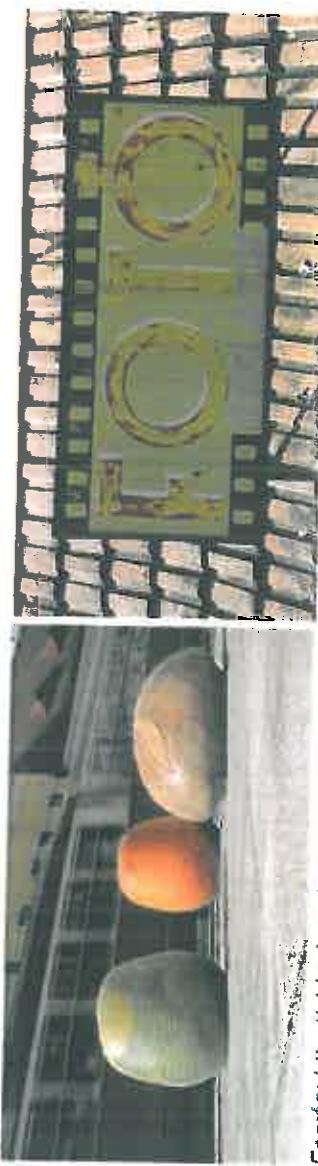
A tető mozgalmaságában felfedezhető a település központjában található üdülők tetőkialakítása is. Az épület nyitászárói arányosak, az ablakok elhelyezésével kialakított ritmus és az ablakok behúzásával létrejövő plasztikai hatás kellemes megjelenést biztosít.

JÓ PÉLDÁK! SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

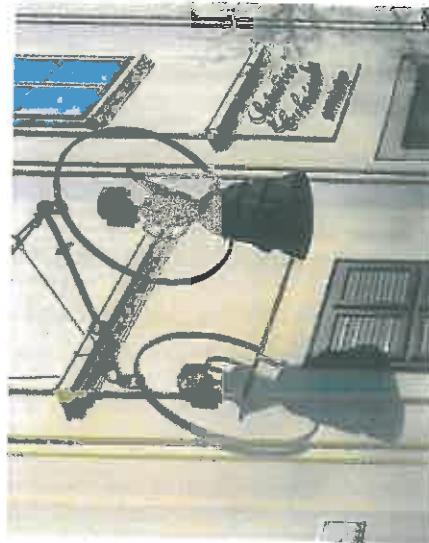
Sajátos épülményfajták,
reklámhordozók, egyéb műszaki
berendezések

Az épületek és a növényzet mellett a
reklámhordozók, hirdetőtáblák, cégekérek
is meghatározó elemei az utca- és
településképnak.

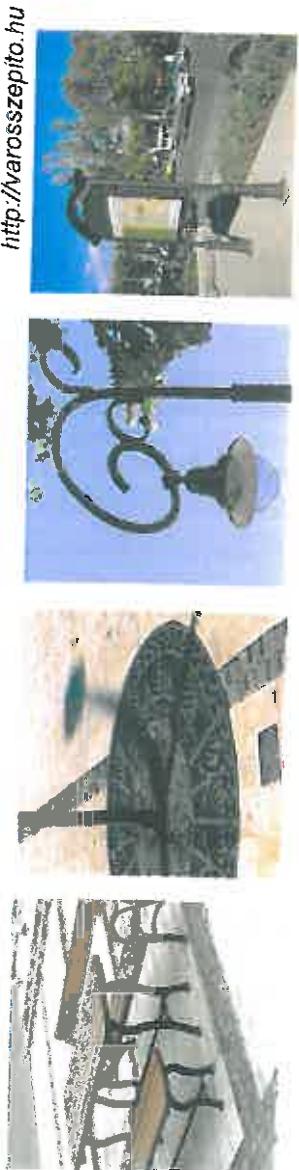
Forrás: <http://old.mn.ap.hu>

Ezeknél a településképét riagtatózó elemeknél törekedni kell az egységes kialakításra, akár egyedi tervezésű, akár keréskedeljemben kapható berendezések telepítése ikerézet.

Forrás: <https://www.orszagalbum.hu>

Ezek az elemek lehetnek diszei a településnek, de a megoldásoknak,

Forrás: <http://varosszezito.hu>

A köztérületen elhelyezett hirdetőtáblákat egységesen kell kialakítani, elhelyezésüket tervezetten végezni. A településkép érckében a magánhirdetéseket is ezeken az egységesen kialakított és tervezett elhelyezett felületeken célszerű elhelyezni, így elkerülhető a záklatoit, rossz hatású megjelenés.

A köziművek esetében törekedni kell ezek rejtélt, terépszint alatti elhelyezésére. A föld feletti elhelyezésű műszaki berendezések elhakarását tervezetten kell megoldani.

Forrás: <http://www.oobaerz.hu>

IMPRESSZUM

BEREKFÜRDŐ KÖZSÉG

ÖNKORMÁNYZATA

Cím: 5309 Berekfürdő, Berek tér 15.

Tel.: (59) 519-002

E-mail:

polgarmester@berekfurdo.hu

FORRÁS:

Elek György: Berekfürdő története

KÉSZÍTESTE:

Berekfürdő Községi Önkormányzat

SZÖVEG: Farkas Renáta

Fényképek: Tarijányi Gabriella

Farkas Renáta

